

MYRER I GRAVIK HERRED, NORD-TRØNDELAG FYLKE.

Av landbrukskjemiker O. Braadlie.

Trøndelag Myrselskap har i 1943 undersøkt en rekke myrer i Gravvik herred, Nord-Trøndelag fylke etter oppdrag av ordfører og jordstyret i herredet. Undersøkelsen er et ledd i Myrselskapets arbeid for å få en oversikt over de brenntorvressurser som fins innen Sør- og Nord-Trøndelag fylker, men samtidig ble undersøkelsen utvidet til også å omfatte en del dyrkingsmyrer, idet dette spørsmål også er aktuelt i Gravvik.

Kartleggingsarbeidet er utført av Tore Braadlie, og de kjemiske analyser er utført ved Statens Landbrukskjemiske Kontrollstasjon i Trondheim.

Av hosstående oversiktskart vil en kunne få et inntrykk av myrenes beliggenhet. I alt er det kartlagt og undersøkt 11 myrarealer, våre kartblad 79 og 82/91. I tabell 1 er stilt sammen oppgaver over de undersøkte områder, areal og m³ råtorv og i tabell 2 analyser vedr. dyrkingsprøvene.

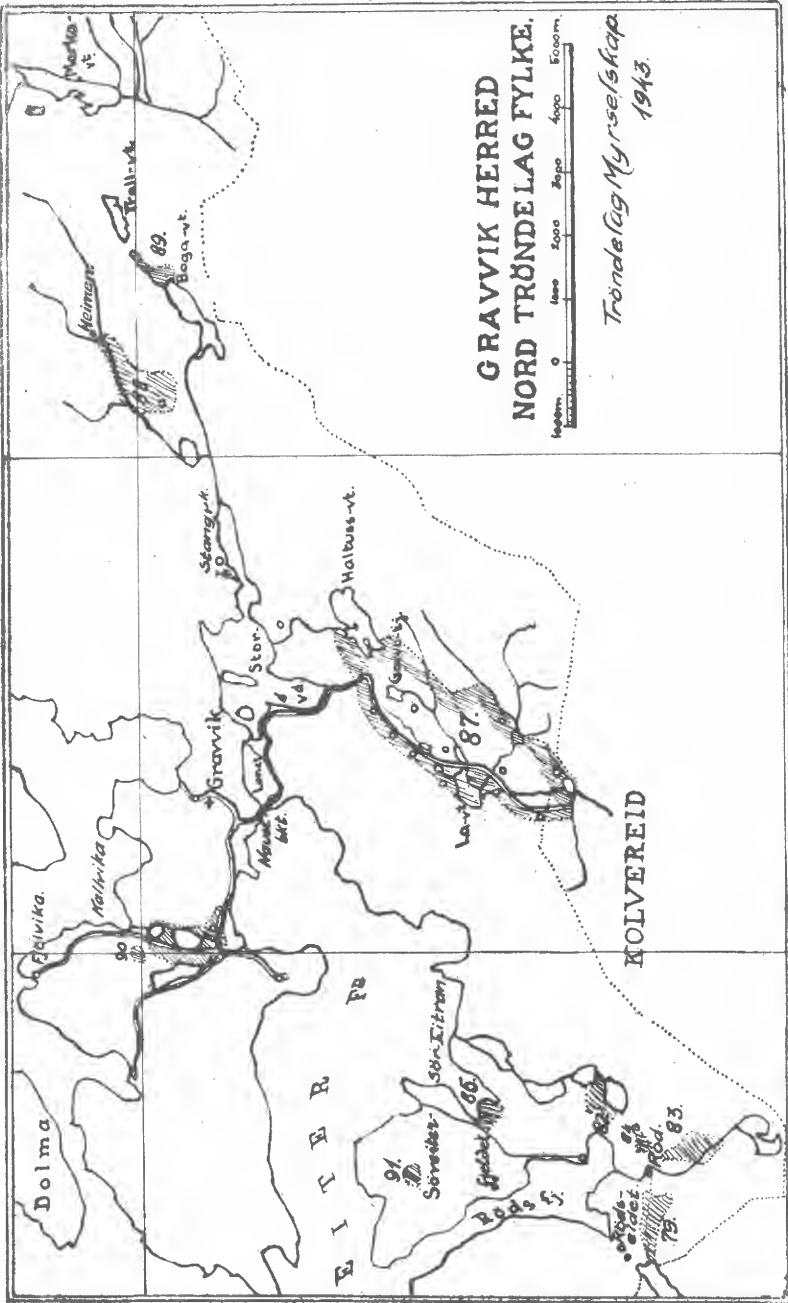
Bottenmyra ligger ved Rødseidet. Myra har for det meste en dybde på under 1 m. Bare på en mindre del er dybden vel 3 m. Det er brenntorv overalt i myra, og det behøves vanlig ikke å fjernes mer enn 20—25 cm før en kommer ned på torva. Mengden blir dog ikke så stor, da myra ikke er særlig dyp, i alt ca. 102000 m³ råtorv. En prøve av brenntorva ble analysert med følgende resultat:

Volumvekt	911 g/dm ³
Sammenholdningsgrad	2
Aske i vannfri brenntorv	15,6 %
Brennverdi i vannfri brenntorv	4480 kalorier
Brennverdi i torv med 25 % vann (beregnet)	3022 kalorier.

Brenntorva inneholder meget aske, brennverdien blir da lav, og sammenholdningsgraden er meget dårlig. Torva er av dårlig kvalitet.

En dyrkingsprøve (nr. 79) viser at myra øverst er nærmest uformoldet, askerik, men lett og med lite kalk- og kvelstoffinnhold.

Strandamyran, et stykke nord for Rød, er en mindre myr på ca. 66 da, derav 15,8 da brenntorvmyr med i alt 33000 m³ råtorv. Dybden er her opptil 3 m. Det må her fjernes fra 0,5 til 1 m før en får brukbar brenntorv. Også for øvrig i myra er det et lite lag mindre god brenntorv nede ved bunnen. Myra er derfor dårlig skikket som brenntorvmyr. På noen steder er det mest strøtorv av dårlig kvalitet. Et par dyrkingsprøver (nr. 82) viser at myra er noenlunde vel formoldet, er aske- og kalkfattig og har et noe lavt kvelstoffinnhold. Etter dyrking med kalking og gruskjøring har en fått en vel formoldet jord av god kvalitet.

Søndre og Nordre Rødsmyr ligger ved Rød. Søndre Rødsmyr består for det meste av nærmest uformoldet mosemyr, lett, kalk- og askefattig og med et lavt kvelstoffinnhold (nr. 83). På en del steder er det brukbar strøtorv, men kvaliteten er dårlig. Nede ved bunnen er det på flere steder noe brenntorv. Denne er imidlertid for det meste av dårlig kvalitet, og det må fjernes meget av det overliggende materiale før en kommer ned på brukbar brenntorv. Beregnet mengde brenntorv er 128.000 m³ råtorv.

Nordre Rødsmyr er av liknende kvalitet, men er noe bedre formoldet (nr. 84). Beregnet mengde brenntorv er 59.700 m³ råtorv. Begge myrer er dårlig skikket til brenntorvproduksjon. Til dyrking er de også av dårlig kvalitet. De må for tilfelle gruskjøres, kalkes og freses.

Vågamyra ligger i Sør-Eitran. Den inneholder bare ubetydelig brenntorv av brukbar kvalitet. Myra egner seg best til dyrking. Den er kalkfattig, men inneholder tilstrekkelig aske og er kvelstoffrik (nr. 85).

Gåmarka er et større område som ligger på begge sider av veggen fra Kolvereid til Naustbukta. Den består av myr av forskjellig slags, grasmyr, mosemyr, noe brenntorvmyr, en del sumpig fastmark og mellom myrene skog og rabb. Området er kartlagt under ett, i alt ca. 4500 da. Av brenntorv er det en beregnet mengde på 1.240.000 m³ råtorv, av brukbar strøtorv 17.000 m³. Brenntorva er gjennomgående av mindre god kvalitet, men brukbar til husbehov. Det er i de fleste myrer ikke noe skarpt skille mellom brenntorv, strøtorv og annen myr. Til dels består det øverste laget av mindre god strøtorv, brenntorva fins da dypere nede, på enkelte steder går brenntorva helt opp. Den strøtorv som fins, er ikke av særlig god kvalitet. Det er undersøkt en rekke dyrkingsprøver fra området. Midlet av disse er tatt med i tabell 2 (nr. 87). Stort sett kan en si at området er kalkfattig, myrene er gjennomgående svakt formoldet og inneholder lite aske. Kvelstoffinnholdet er noe lavt.

Skillingsåsmyran og Masterslettet. Her er ikke brukbar brenntorv. Av analysene (nr. 88) vil en se at kalkinnholdet er for lite, kvelstoffinnholdet er bra i prøven fra Masterslettet, mindre fra Skillingsåsen. Askeinnholdet er høgt fra Skillingsåsmyran, men lavt fra Masterslettet. På Masterslettet fins det litt dårlig strøtorv. Det mangler vegforbindelse.

Bogavaslia og Presthagan. Her er ikke brukbar brenntorv. Myra er imidlertid vel formoldet og inneholder meget både av aske, kvelstoff og kalk (nr. 89). Den er godt skikket til dyrking. Vegforbindelse mangler.

Kallvikmyran sør for Kallvikan (nr. 86). Her er det en beregnet brenntorvmengde på 281.500 m³ råtorv. Denne er imidlertid for det meste av dårlig kvalitet, og øverst i myra er det omtrent over det hele dårlig strøtorv.

Tabell 1. Kartlagte områder i Gravvik herred.

Kort nr.	Navn	Myr		Fast- mark da	Skog og rubb da	Vann da	Total- areal da	Av totalareal myr er det brenntort	
		Gras- myr da	Mose- myr da					Areal da	Råtorv m ²
79	Bottenmyra	113,68	—	12,60	127,6	—	253,88	113,68	102.300
82	Strandamyran	—	55,95	60,80	50,65	—	167,40	15,8	33.000
83	Søndre Rødsmyr	—	179,44	—	161,0	10,75	355,19	80,0	128.000
84	Nordre Rødsmyr	59,35	—	3,75	29,5	—	92,60	54,25	59.700
85	Vågamyra	—	44,82	19,7	35,64	0,25	100,41	—	—
86	Kallvikmyra	—	278,65	92,75	134,8	190,0	696,2	252,65	281.500
87	Gråmarka	430,44	632,94	501,10	2.418,76	512,3	4.495,54	787,48	1.244.000
88	Skillingsåmyran og Masterslettet	94,65	23,15	29,0	613,0	6,4	766,2	—	—
89	Bogavasslia og Hesthagan (skisse)	20,0	—	23,0	—	—	43,0	—	—
90	Pikvikmyra (skisse) ...	—	32,5	1,5	—	—	34,0	32,5	24.000
	Sum	718,12	1.247,45	744,20	3.570,95	719,70	7.000,42	1.336,36	1.872.500

Tabell 2. Analyser av dyrkingsprøver fra myrer i Gravik.

Kart nr.	Navn	Littervekt		pH	I vannfri jord			Innh. pr. da i 20 cm ³ jord-skikt		Merknad
		Rå g	Vannfri g		aske %	N %	CaO %	N kg	CaO kg	
79	Botenmyra	548	69	5,5	19,2	2,42	0,30	334	41	Øverst uformoldet, dypere nede noenlunde vel formoldet
82	Strandamyran.....	608	105	5,2	4,4	2,05	0,42	442	84	Noenlunde vel formoldet
83	—»—	760	158	5,7	6,6	1,54	1,30	485	411	Vel formoldet. Dyrtet.
83	Søndre Rødsmyr	616	76	5,2	2,4	1,93	0,31	293	47	Uformoldet
84	Nordre Rødsmyr	707	100	5,4	6,4	2,39	0,43	477	86	Lite formoldet
85	Vågamyrn	870	174	5,3	16,3	2,63	0,12	1.076	42	Noenlunde vel formoldet
87	Gråmarka	785	112	5,5	5,4	2,17	0,61	513	133	Mindre vel formoldet
88	Skillingsåmyran	885	264	5,9	69,1	0,89	0,37	470	195	Noenlunde vel formoldet
88	Mesterslettet	1.136	142	5,6	5,3	2,99	0,47	850	133	Mindre vel formoldet
89	Bogavasslia	950	189	6,1	22,3	3,07	2,16	1.375	817	Vel formoldet

Pikvikmyra ved Kallvikan (nr. 90) inneholder ca. 24.000 m³ råtorv. Det gjelder også her som for Kallvikmyran at kvaliteten ikke er god, og at det øverste laget består av dårlig strøtorv.

Av Ytterfjellmyran på Sør-Eitranfjellet er det tatt en skisse og foretatt en rekke borer for å få klarlagt dybde og kvalitet. Myra inneholder brenntorv av vekslende kvalitet. En prøve av den beste sort ble analysert med følgende resultat:

Volumvekt	770 g/dm ³
Sammenholdningsgrad	1,5 +
Aske i vannfri torv	4,8 %
Brennverdi i vannfri torv	5376 kalorier
Brennverdi i 25 % vann (beregnet)	3661 kalorier.

Prøven viser vanlig god brenntorv. Det er ingen vegforbindelse til myra og i det hele meget tungvint adkomst.

I alt er det altså innen herredet en beregnet brenntorvmengde på 1,872,500 m³ råtorv. Dette er ikke lite, men kvaliteten er gjennomgående mindre god, til dels dårlig, og brenntorva er for det meste overdekket av et større eller mindre lag moseholdig myr uten noen skarp overgang. Brenntorvproduksjon i større stil vil derfor støte på atskillige vanskeligheter og blir lite effektiv. Til husbehov vil torven derimot kunne nyttes.

De undersøkte områder er for den alt overveiende del kalkfattige. Det ser ut til at dette er et felles trekk for jorda i Gravvik, og den ting bør det gjøres noe med. Dette skulle heller ikke være så vanskelig. Ved Stangvik (ved Storvatnet) er det en kalksteinsforekomst. En prøve derfra inneholdt 90,4 % kullsur kalk, altså fullt tilstrekkelig til å gå i gang med en kalksteinsmølle.

Ny melding om myrforsøkene.

Melding om det 35. arbeidsår 1942 fra myrselskapets forsøksstasjon på Mæresmyra foreligger nå ved forsøksleder Hagerup. I meldingen er redegjort for følgende 3 forsøksserier:

1. Samanlikning mellom salpeter- og ammoniumkvæve. Av Hans Hagerup.
2. Forsøk med ymse kaligjødelslag til poteter på myrjord. Av Hans Hagerup.
3. Myrforsøk i fjellet. Forsøk på Kløftåsen sæter, Vangrøftdalen, Os i Østerdalen. Av Aksel Hovd.

Interesserte kan få meldingen gratis tilsendt så langt opplaget rekker ved å skrive til Det norske myrselskaps forsøksstasjon, adr. Mære st. eller Det norske myrselskaps hovedkontor, adr. Kongens gate 18, Oslo.